

Žemaičių gėlynai. Loretos Sungailienės nuotrauka

(Atkelta iš 31 p.)

tuoti dėl tos frazės teisingumo. Pagal Pišelio knygą, lietuviai nesikovė su Batijaus sūnumi, nes jo sūnaus vadovaujamos kariaunos iš Moldavijos traukusios link Pešto (dabartinės Vengrijos sostinės Budapešto). Kijevą, Haličo kunigaikštystę, didžiules Lenkijos sritis tada niokoje Batijaus pusbroliai, o ypač dideliu narsumu pasižymėjęs Batijaus brolis Šeibekas. Pastarojo vadovojamą kariauną, pagal Pišelio knygą, lietuviai sutriuškinę vėliau, kai mongolus įsiutinęs lietuvių ir jotvingių veržimasis į jų antru kartu užgrobtas Rusijos sritis. Taip vadinama-

Žemaičių gėlynai. Loretos Sungailienės nuotrauka

jame Šeibeko mūšyje žuvę ir Batijus, ir Šeibekas. Tačiau tie įvykiai aprašomi jau už prof. A. Bumblausko minimųjų 60 puslapių ribos, net kitame tos knygos skyriuje, tad galima spėti, jog dėl jų profesorius neprieštarauja (?!). Pastarieji įvykiai esą aprašyti Pišelio knygos literatūros sąrašė neįrašytuose šaltiniuose: lenkų istoriko Vaclovo veikalė „Zigmantas Sierakauskas“ ir prancūzų istorikų Lavio (*Lavisse*) ir Rambo „Visuotinėje istorijoje“, ką verta atidžiai patikrinti. Apie Ringaudos pergales prieš mongolus J. Grybas veikalė „Lietuvių tauta“ rašęs: „*Ringaudas laimėjo kelias pergales prieš mongolus ir sustabdė jų žengimą į Vakarų Europos šalis.*“ /8/. Tiesa tai, kad apie mongolų, mongolų-totorių ar „skitų“ invazijų į Europos tautas laiką ir jų „žygių“ mastą randama daug, kartais net labai prieštaringų, duomenų, kuriuos, bent galimų sąsajų su Lietuva aspektais, reikėtų giliau studijuoti, bandant, anot Zenono Ivinskio, „atsijoti pelus nuo grūdų“.

Teisingumo dėlei reikia pripažinti, kad Pišelio veikalė yra nemažai teiginių, kuriuos galima laikyti ženkliais nukrypimais nuo šiuolaikinio mūsų istorijos supratimo, yra tikrai abejotinų „faktų“, savotiškų interpretacijų, abejotinų ar netikslų datų, bet yra ir daug dėmesio vertų faktų ir įdomių literatūros šaltinių, kuriuos gal ir reikia atidžiai tikrinti, bet beatodairiškai ignoruoti jų nevalia net neklystančiais save laikantiems istorikams. Nenorėčiau likti neteisingai supastas ir dėl kai kurių kritiškų atsiliepimų apie prof. A. Bumblausko „paveikslėlių istoriją“. Radau joje nemažai pozityvių naujienų. Ypač vertinu tai, kad prof. A. Bumblauskas „neužmiršo“ Radvilos Našlaitėlio iniciatyva 1613 m. paskelbto Lietuvos žemėlapiu, ir netgi „neužkišo“ jo vien tokiu pavidalu, kaip jis parodytas p. 370. Visas žemėlapis puikuoja knygos pradžioje gal p. 4–5, o dalis jo paryškinta p. 371, kur galima įžiūrėti net administracinio suskirstymo į Vilniaus ir Trakų vaivadijas bei Žemaičių seniūniją ribas. Straipsnyje pateiktas kritiškas pastabas mažumėle sušvelnintų ir skyrelis „Žemaičių istorijos pradžia“ /5^{52-53 psl.} /, jei jo antroje dalyje nepasirodytų, švelniai tariant, abejotinų samprotavimų.

Užbaigti šį straipsnį norisi žinomo Lietuvos istoriko prof. Juozo Jurginio citata iš jo knygos „Lietuvos epas: Didvyriai Karvedžiai Kunigaikščiai“ (Kaunas, 1992) pratarmės /12^{3 p.} /: „*Protėvių tėvynės meilės pažinimo šaltinis yra metraščiai, kuriuos istorikai vertina skirtingai. Kai kurie paima iš jų tik tai, ką laiko tikra, ir atmeta legendas bei padavimus kaip fantazijos kūrinis. Bet kiekviena epocha turi ne tik savo ekonomiką, bet ir fantastiką. Jos kūrinį, kaip ir kiekvieną kitą šaltinį, reikia naudoti kritiškai, išsiaiškinus, kas, kada, kur ir kuriuo tikslu jį sukūrė. Tada paaiškėja, kad fantastika – tai filosofija, kad ja išsakomos visuomeninės politikos kūrėjų pažiūros; jos dabar laikomos svarbiausiu kultūros istorijos tyrinėjimo dalyku.*“

Viliuosi, kad straipsnis privers susimąstyti paskutiniuosius, dar tebegyvenančius Lietuvos istorijos klastotės užsakovus – politikus ir klusnius jų parankinius, jau nuo arenos nueinančius, tiesioginius klastotojus – istorikus. Nepagrįstas niekingo personažo išaukštinimas skatina valstybės degradaciją. Tai šiandien akivaizdžiai stebime Lietuvoje.

Naudota literatūra:

1. Almonaitis V., „Astrų talka: 1377-ųjų žygis į Žemaitiją“, *Šilalės Artojas*, 2009-06-26, Nr. 49 (6623). Pagal spaudai priimtą straipsnį knygai „Kaltinėnai“, „Versmė“, Panuojama išleisti 2010 metais
2. Antonovič V. B., „Očerki istorii velykogo kniažestva Litovskogo do polovini XV stol.“, *Istorija Velikogo kniažestva Litovskogo*, Tarnopolj, 1887
3. Baranauskas T., *Lietuvos valstybės ištakos*, Vilnius: „Vaga“, 2001
4. Baranauskas T., Zabiela G., „Ceklis 1253 metais: istorinė-archeologinė analizė“, *Žemaičių istorijos virsmas iš 750 metų perspektyvos* (sudarė A. Ivinskis), Vilnius: „Aidai“, 2004, p. 9–55
5. Bumblauskas A., *Lietuvos istorija 1009–1795*, R. Paknio leidykla, 2005
6. Dwight B. W., *Modern philology*, New York, 1860

7. Giedroič M., *BALTIC DAWN* [Rankraštis], Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių biblioteka Rankraščių skyrius, F 390
8. Grybas J., *A stech of Lithuanian Nation*, Paris, 1911
9. Gudavičius E., *Lietuvos istorija nuo seniausių laikų iki 1569 metų*, Vilnius, 1999
10. Ivinskis Z., *Lietuvos istorija iki Vytauto Didžiojo mirties*, Vilnius, 1991
11. Jankauskas B., „Ringaudas iš po užmaršties skraistės ir Lietuvos valstybės ištakos“, *Samogitia* (lot. - Žemaitija), 2010, Nr 2. (44) www.samogit.lt http://www.samogit.lt/Samogitia_turinys/2010_2.htm
12. Jurginis J., *Lietuvos epas: Didvyriai Karvedžiai Kunigaikščiai*, Kaunas: „Šviesa“, 1992
13. Jusaitis A., *The history of the Lithuanian nation*, Philadelphia, 1918.
14. Kojalavičius-Vijūkas A., *Lietuvos istorija*, Vilnius, 1988 [vertimas iš lotynų kalbos], Dancig, 1650
15. Latvis H., Vartbergė H., *Livonijos kronikos*, Vilnius: „Mokslas“, 1991.
16. *Lietuviškoji tarybinė enciklopedija*, Vilnius, 1982, t. 9
17. *Lietuvos istorija* [red. A. Šapoka], Vilnius: „Mokslas“, 1990
18. *Lietuvos metraštis. Bychovco kronika*, Vilnius, 1971
19. *Irytas.lt paskaita: 2. Istorikas A. Bumblauskas – kas, kaip ir kodėl manipuliuoja Žemaitijos istorija?*
20. *Lietuvos TSR istorija / 1 Nuo seniausių laikų iki 1917 metų*, Vilnius: „Mokslas“, 1985.
21. *Lithuania. Chamber's ENCYCLOPEDIA A Dictionary of universal knowledge* (New Edition), vol. VI, Humber to Malta. William & Robert Chambers, Limited London and Edinburgh, J. B. Lippincott Company, Philadelphia, 1890.
22. Marcinkevičius J., *Mindaugas: drama-poema*, Vilnius: „Vaga“, 1968
23. Pares B., *History of Russia*, New York, 1944
24. Paszkiewicz H., *The Origin of Russia*, London, 1954
25. Paszkiewicz H., *The Origin of Russia*, New York, Newtown, Mid-Wales, 1954
26. Pašuta V., *Lietuvos valstybės susidarymas*, Vilnius: „Mintis“, 1971
27. Pichel Ch. L. T., *Žemaitija*, Kaunas: „Ajeta“, 1991
28. Pichel Ch. L. T., *Žemaitija nežinoma istorijoje*, Klaipėda, SAMOGITIA MEDIA, 2007
29. Rambaud A., *History of Russia* (P. F. Collier Co), New York, 1898
30. Sears R., *History of Russia*, New York, 1881
31. Strykowski M., *Kronika polska, litewska, žmudska i wszystkiej Rusi*, Warsaw, 1846
32. Strzelczyk J., *Bolesław Chrobry*, Warsaw, 2003

Žemaičių gėlynai. Loretos Sungailienės nuotraukos

33. Tennant A. E., *Studies in Polish life and history*, 1924
34. Vaitkunskienė L., „Dėl žemaičių kilmės“, *Žemaičių praeitis*, Vilnius, 1990, t. 1, p. 26–41
35. Zinkevičius Z., *Lietuvių tautos kilmė*, Vilnius: „Mokso ir enciklopedijų leidybos institutas“, 2005
36. *Žemaitijos istorija*, [sudarė A. Nikžentaitis], Vilnius, 1997

Kaltinėnai, 2010-06-12

Medvėgalio (Šilalės rajonas) apylinkės.
Danūtės Mukienės nuotrauka